

Излизал 10 пъти въ год.
Годишен абонаментъ
100 лева.
За странство 200 лева.
Отделенъ брой 15 лева.

РИБАРСТВО И ОТРАСЛИТЪ МУ

За еднократно публикува-
не на обявл. се плаща:
пола страница 400 лева
полов. " 240 "
четвърт. " 130 "
малки обявл. св. с. м. 1 в.
За три и по-вече публика-
ция се взема 10% отстъпж.

Книжка 2

ЮНИЙ 1924 год.

Година 2.

РЕДАКТОРЪ - ИЗДАТЕЛЪ

Б. СТАНЕВЪ

Директоръ на Практическото Рибарско Училище.

Препоръчено отъ Министерството на Народното Просвещение
съ окръжно № 13089 отъ 29/IV 1923 год.

На Г-нъ Хр. Каварналиевъ, художникъ
изказваме нашата голѣма благодарностъ за
изработената отъ него картина за 1 страница.

Приходо-разходна смѣтка на списанието „Рибарство и Отраслитъ му“
за първата годишнина 1923/24 г.

ПРИХОДЪ

РАЗХОДЪ

А. Постъпило до 1. VI. 1924 год.		лева	ст.	А. Разходвано до 1. VI. 1924 г.		лева	ст.
1. Откупени абонати (отъ Мини- стерството на Земледѣлието, Риболовното д-ство въ гр. Бур- газъ, Търговско-Индустриалната Камера въ гр. Бургазъ, Рибар. кооперация „Карабоазъ“, Ри- барското училище, Варненската Окръж. Постоянна Комисия и Земледѣлскитѣ банки		17200	—	1. Организационни разходи (печатане покани, квитан- ционни книжки и др)		1090	—
2. Отдѣлни абонати		9087	—	2. Печѣтане на списанието		28610	—
3. Отъ обявления		3010	—	3. Хонораръ		5883	60
4. Отъ вечеринката		8315	—	4. Комисионни		602	50
5. Отъ продажба на брошурата на Нечаевъ		990	—	5. Пощенски разноски		1021	—
6. Разни други постъпления		591	—	6. Печатане на брошурата на Нечаевъ		300	—
		39193	—	7. Данъкъ за реклами		778	50
Б. Очакватъ се постъпления				8. Разни други разходи		750	—
1. Отъ неиздѣлжени абонати		400	—			39035	60
				Б. Очакватъ се разходи			
				1. Неизплатени хонорари		505	—

Отъ редакцията.

А. Нечаевъ.

Нъщо за биологята на скумрията.

Обикновената черноморска скумрия прекрива зимата и началото на пролътта въ предлътът на Мраморното море, където си хвърля хайвера, въроятно, презъ месецъ мартъ. Следъ това тя навлиза презъ Босфора въ Черно море и тамъ се насочва на северъ.

Понеже размножението на скумрията се извършва въ Мраморното море, то пролътътъ скумрии или чиружи, които се ловятъ по нашето крайбръжне, обикновено нѣматъ хайверъ. Обаче наредъ съ тѣхъ се хващатъ по нѣкога и хайверлин такива, само че, като правило, тѣхното количество е твърде малко.

Като изключение отъ това, тази пролътъ, по крайбръжнето сж се ловили извъредно много чиружи съ хайверъ. Така, напримеръ, въ таяна на рибарското училище около г. Варна тѣхния процентъ е билъ до 10 — 15% — отъ общия ловъ.

Такова масово явление на чиружитъ съ хайверъ е единъ твърде интересенъ и отъ голямо теоретическо значение фактъ, който заслужава да се проучи най-внимателно и детайлно. За съжаление нашитъ сведения върху биологята на скумрията сж до толкова откъслечни и непълни, че никакви точни и обосновани заключения по предмета не могатъ да се направятъ. Затова единственото, което остава, това е да се изкажатъ известни предложения, които по-после трѣбва да се провѣрятъ и да се корегиратъ въ съответствие съ новопридобититъ данни.

Както се отбѣлза по-горе, скумрията започва да напуца Мраморното море и да навлиза въ Черно море въ края на месецъ мартъ или въ началото на априлий. Къмъ този моментъ обикновено изхвърлянето на хайвера е вече привършено и тия скумрии, които се явяватъ въ предлътъ на Черно море, нѣматъ половитъ продукти. Това имане обстоятелство послужи като основание за създаване на слѣдната теория на странстванията на скумрията. — Следъ като си изхвърли хайвера, скумрията става съвършено изтощена, гладна и лакува. Понеже Мраморното море не произвежда въ достатъчно количество храна, то скумрията трѣбва да търси прехраната въ направление на Босфора, а после навлиза и въ Черно море. Тамъ тя се движи на северъ, защото севернитъ участъци на морето сж най-богати съ растителнитъ и животински сжщества, съ които се храни скумрията.

Споредъ тази теория, главния факторъ, който дава на скумрията тласкъ за движението, е отъ вътрешния произходъ, т. е. той зависи отъ тия процеси, които се развиватъ въ тѣлото на скумрията. Скумрията си изхвърля хайвера, вследствие на това се изтощава и изгладнява, а последното вече я накарва да тръгне къмъ Черно море. Тази схема задоволително обяснява движенията на обикновенитъ чиружи, но не може да се приложи сирѣмъ хайверлин такива. Последнитъ сж тѣсти, набити и пълни, очевидно, че тѣ не могатъ да иматъ сжщитъ мотиви за движението, каквито тласкатъ тѣхнитъ изгладнели дугари.

За да се обясни и този фактъ, некои отъ авторитѣ допускатъ, че хайвера на такива скумрии не е нормално развитъ и че изобщо въ тѣхъ има нѣщо болѣзнено и ненормално. Споредъ моето мнение то-

ва не е вѣрно, защото при най-щателното прегледжане на хайверлитъ чиружи не можахъ да намѣря нищо ненормално въ строежа имъ. Хайвера е добре развитъ, а въ нѣкои отъ рибитъ даже е дотолкова уързълъ, че при натискането изтича въ видъ на зърнеста маса.

Последното, а сжщо и редъ други съображения накарватъ менъ да смѣтамъ, че горната теория не отговаря напълно на истинското положение на нѣщата. Върху странстванията на скумрията несъмнено влияятъ още и други фактори, отъ външния произходъ, като името тѣ даватъ тласкъ за почвие на движението.

Повидимому факторитъ отъ хидрогидрологическия характеръ, които предизвикватъ движението и вътрешнитъ фактори, които се проявяватъ въ съзряването на хайвера, въ значителна степенъ сж независими единъ отъ други. Когато хайвера узрева на време и сигнала за тръгване дохожда съевременно, то чиружитъ навлизатъ въ Черно сж празнитъ полови жили. Когато, пъкъ, по една или друга причина, съзряването забѣснѣва, сигнала дохожда преждевременно, то частъ отъ чиружитъ се принуждава да тръгне преди да си изхвърли хайвера. Че горното тълкуване има извѣстни основания, това се доказва съ случая на настоящата година.

Тази пролътъ е била извънредно студена, което естествено се е отразило върху сезона за изхвърлянето на хайвера. Въ варненския районъ, поне, хайвера на морскитъ рибѣ е узрѣлъ по-късно, отколкото обикновено. Така, напримеръ, хайвера на барбуната въ началото на месецъ май т. г. се е намиралъ още въ такова състояние, което той е достигналъ презъ 1923 г. къмъ средата на месецъ априлий; калканъ си е изхвърлялъ хайвера съ 10 — 15 дни по-късно отколкото презъ 1923 г. и т. н. Естествено е да се очаква, че и скумрията не прави изключение отъ това общо правило. А щомъ е така, то явяването на хайверлитъ чиружи въ Черно море именно презъ тази пролътъ може лесно да се обясни отъ моята гледна точка.

Какво става по-нататкъ съ тия скумрии, които навлизатъ въ Черно море съ неизхвърлянитъ още хайверъ? Дали той се задържа въ тѣлото на скумрията, а после се размуква или, пъкъ, той се изхвърля негде въ предлътъ на Черно море, — това не се знае. Въ всеки случай най-въроятно е, че хайверлитъ скумрии не създаватъ потомство въ водитъ на Черно море, защото хайвера имъ едва ли може да се развива въ това море, което по своитъ хидрологически особености резко се отличава отъ Мраморното море. Съ други думи, най-въроятно е, че скумритъ съ хайверъ, които навлизатъ въ Черно море, практически оставатъ безплодни и съ това намаляватъ общата реколта на малкитъ презъ дадена година.

Следователно презъ тази пролътъ и само по гипотетическа причина тази реколта трѣбва да бжде съ 10 — 15%, по-малка отъ нормалната.

Изобилието на хайверлин скумрии въ предлътъ на Черно море е изобщо лошъ признакъ, защото то е резултатъ на извѣстни несъответствие между вън-

ишните условия от една страна и вътрешните фактори (съзряването на хайлера) — от друга. А такава несъответствие не може да не повлияе твърде зле върху размножението, а следователно и върху реколтата на малките скумрии.

Както се вижда от горното, процента на хайверните чуризи въ Черно море може да послужи за приблизителната преценка на реколтата на малките скумрии. Тази, пък, преценка дава въ ржцетъ ни

едно практическо средство за предсказването на добър или лош ловъ за тази година, презъ която нарасналитъ вече малки скумрии трябва да навлезатъ въ наше море.

Изложено то горе представлява моитъ лични съображения по въпроса, които поради липса на фактически дани не могатъ нито да се докажатъ, нито да се отвържатъ. Дали съмъ правъ въ случая или не, това ще покажатъ бъдещитъ изследвания.

Рибарската конференция въ София.

На 9 май 1924 година въ гр. София се е състояла конференция на делегатитъ отъ рибарскитъ кооперации: „Шаранъ“ — гр. Бургасъ, „Карабоазъ“ — гр. Гулянци, „Дойранско езеро“ — „Моруна“ — гр. Свищовъ, „Солидарностъ“ — с. Хърлецъ и „Есетра“ — гр. Ломъ.

Делегатитъ сж направили следното изложение за положението на тѣхнитъ кооперации:

1) Кооперацията „Шаранъ“ е основана презъ 1919 г. Експлоатирала е по търгъ блатата „Мандра“ и „Вая-кой“ презъ 1921 г., а отъ 1922 г. е концесионерка на сжитъ. Презъ 1921 год. тя е преживѣла една доста тежка материална криза, защото презъ сжитата година голѣмото спадане на морското ниво, а също и небивалата до тогава суша станала причина за масовото измиране на риби. По настоящемъ тя е стабилизирана финансово и извършва успешно риболовъ въ блатата. Това се вижда отъ факта, че за 8 месеца презъ 1922 г. кооперацията е платила на държавата 348,017 лв. наемъ и е изхарила за подобрене на блатата 142,258 лв., а презъ 1923 г. е изплатила за наемъ 816,823 лева, а за подобренята 287,274 лева.

2) Кооперацията „Моруна“ е основана въ края 1919 г. Сега кооперацията има 300,000 лв. дѣловъ капиталъ и 320,000 лв. фондове, които заедно съ голѣмитъ амортизации на имотитъ възлизатъ на около 850,000 лв. По такъвъ начинъ собственитъ средства на кооперацията приближаватъ единъ милионъ лева вънъ отъ фонда за подобрене на Свищовското блато, възлизашъ на 1,100,000 лева.

Доброто финансово положение на кооперацията е дало възможностъ тя да наеме съ търгъ „Бискутското“ блато за 815,000 лева. Освенъ това кооперацията е развила въ широкъ мащабъ всичкитъ си отдѣли и операции. Така напремѣръ презъ 1923 год. търговския отдѣлъ е пласиралъ стоки за 1,300,000 лева.

Отъ 1922 г. кооперацията е концесионерка на „Свищовското блато“. Ловилбета се извършва за смѣтка на кооперацията, която е собственикъ на всички уреди и инструменти. За труда си кооператоритъ получаватъ % възнаградение на уловената отъ всѣки единъ риба. Има специална спешно-вилова служба. Всѣки разболѣлъ се кооператоръ получава за смѣтка на кооперацията медицинска помощ, лекарьства и издръжка по 800 лв. месечно.

Годишното производство презъ 1922 год. — 220,000 кгр. риба за около 3,000,000 лв., а презъ 1923 год. — 250,000 кгр. за 3,600,000 лв.

3) Кооперацията „Карабоазъ“ функционира отъ 1922 г. Сега има 646,276 лв. дѣловъ капиталъ

и фондове. Кооперацията е концесионерка на „Карабоазското блато“, отъ което презъ 1922 г. е уловила 221,000 кгр. риба, а презъ 1923 г. — 320,000 кгр. риба.

Презъ 1912 година е платила на държавата 993,000 лв., а презъ 1923 год. — 1,570,000 лв., т. е. почти тройно повече отколкото сж плащали неиметелитъ. Кооперацията притежава всички видове уреди, инструменти и инвентаръ, нужни й за експлоатацията на блатото, а сега готви такива и за открития дунавски риболовъ. Въобще кооперацията се развива добре и бърже, обаче напоследъкъ тя е спѣнала въ своето развитие, понеже е принудена да води борба срещу нѣкои лица и учреждения, се които стремятъ да разстроятъ кооперацията.

4) Кооперацията „Дойранско езеро“ е основана презъ 1922 г. и отъ сжитата година е концесионерка на „Вардимъ — Новоградското“ блато. Тя има около 36,000 лв. дѣловъ капиталъ и фондове. Кооператоритъ работятъ за своя смѣтка и съ своя собственъ инструментъ.

5) Кооперацията „Солидарностъ“ е основана презъ 1922 г. Концесионерка е на „Козлодуйското“ блато. Липсата на добъръ пазаръ и ржководители, парализира развитието на кооперацията.

6) Кооперацията „Есетра“ е основана презъ 1920 г. и въпреки, че нѣма концесия се развива бърже. Цѣлия риболовъ и риботорговия въ Ломъ е въ ржцетъ й. Има 80,000 лв. дѣловъ капиталъ и фондове. Наема по обикновенъ начинъ частни рибни стопанства, които експлоатиратъ за смѣтка на всичкитъ си членове.

Следъ изслушване изложенията, конференцията разгледа редъ текущи въпроси и взела следнитъ рѣшения:

1) Апелира къмъ всички кооперации, въпреки всички незгоди, да продължатъ съ удвояена енергия и ентузиазмъ начертания пѣтъ за спасенето на риболовцитъ и модернизирание на рибарството.

2) Моли Г-да Министритъ и Г-да Народнитъ Представители и всички български граждани да отхвърлятъ съ възмущение всички незаслужили обвинения срещу риболовнитъ кооперации и ги подкрепятъ въ тѣхната трудна задача.

3) За да бждатъ всички интересующи се безпристрастно осветлени, моли Г-да Министритъ на Вътрешнитъ работи и на Земледѣлието и Държавнитъ Имоти да назначатъ за смѣтка на кооперациитъ анкета отъ тѣхни органи, народни представители и членове на конференцията, която на самото мѣсто да проучи всички обвинения срещу кооперациитъ.

4) Да се помолятъ още веднажъ Г-да Минис-

трить на финансите и Земледелието и Държавните Имоти да се вслушат най-после въ отчаяния вик на бедняците — риболовци и да не разнебитват незакрепнатото още рибно стопанство, като премахнат още сега поне общинския налог върху пръсната риба и акциза върху солената.

5) Вменява въ дълг на кооперациите, организира въ единъ и сщъ риболовен районъ, да направят възможните най-големи взаимни усилия и жертви за сливането си въ една кооперация безъ да губят за това нито единъ день, та следъ това, при правилно разпределяне на труда да засилват риболова по откритите води на Дунава и морето.

6) Задължава участвуиците въ конференцията кооперации да взематъ при сърдце сливането на такива кооперации въ една и да укажатъ най-големъ съдѣйствиен и безпристрастно посрѣдничатъ за сливането.

7) Временно да се отложатъ образуването на общъ съюзъ на риболовните кооперации.

8) Да се работи за откриването на кооперативни рибарски магазини за продажба на прѣсни и солени риби въ по-големите потребителни центрове на страната.

9) До откриването на казаните магазини риболовните кооперации да подържатъ и засилватъ търговските си връзки и отношения съ потребителните кооперации, предъ които да се задължатъ за редовното имъ продоволстване съ прѣсна и солена риба.

10) Съ общата доставка на рибарските магазини да се ангажира или натовари она отъ риболовните кооперации, която е при най-изгодни условия за свършване доставката.

11) Въ висшия рибарски съветъ риболовните

кооперации да се представяватъ отъ четирима свои представители, а именно: 1) риболовните кооперации отъ Бургазъ да даватъ единъ представителъ 2) риб. коопер. отъ Варна — втория 3) риб. коопер. отъ Свищовския районъ — трети и 4) кооперацията „Карабозъ“ — четвърти.

12) Моли се г. Министра на Земледелието и Държ. Имоти да свика часъ по-скоро Висшия рибарски съветъ, въ който представителите на риболовните кооперации ще изложатъ всички дефекти и непълнотата на закона на рибарството за да се вмѣстятъ въ проекта за допълнение и измѣнение на сщия законъ.

13) Предъ видъ на това, че нарушителите на закона за рибарството поради предвидените нишожни наказания въ сщия законъ намиратъ голѣми материални изгоди систематически да правятъ нарушения, то конференцията намира за целобразно и апелира къмъ г-на Министра на Землед. и Държавните Имоти да се увеличатъ наказанията до размѣри, които не ще позволятъ на нарушителите да повтарятъ нарушенията.

14) Моли на първо време кооперация „Моруна“ отъ гр. Свищовъ да вземе инициативата и покани риболовците отъ останалите кооперации да я посетятъ и устройтъ обща екскурзия по Дунава и крайбрежните му блатъ.

15) Моли г-на Министра на Земледелието и Държавните Имоти да натовари своите органи по рибарството съ изработената програма за сжздаване за организиране още презъ тази сесия рибарска изложба въ София, за успѣхъ на която конференцията обещава пълна морална и материална подкрепа.

ИЗЛОЖЕНИЕ

по въпроса за пречките по повдигането на нашето риболовство, направено отъ комисията при Министерството на Земледелието и Държавните Имоти.

Назначената отъ г-на Министра на Земледелието и Държавните Имоти съ заповѣдъ № 402 отъ 3 септемврий т. г. комисия въ съставъ: професоръ Консуловъ, Началн. на риболовното бюро Т. Костовъ, Началника на бюро за акцизите Тодоръ Илиевъ и Началника на тарифната служба отъ търговското отделение при Дирекцията на Желѣзниците Ив. Тилковъ, подначалника на отделеияето за социални грижи при Министерството на Вътрешните Работи и Народното Здраве Чоповъ, Началника на бюро за търговия при Министерството на Търговията, Промислеността и Труда Ив. Гжбински, Секретаря на Бургаската търговска камара Ж. Буриловъ и отъ Министерството на Войната Подполковникъ Баларевъ, проучи обстойно въпроса за пречките, които сществува отъ страна на държавата за повдигане на нашето риболовство и снабдяването широките маси съ ефтерна риба.

Като причина за днешното нежелателно състояние на българското риболовство, комисията изтъква:

1) Липсата изобщо въ българския народъ на влечение къмъ отраслите, свързани съ водната стихия. Това е довело до положението, че нашите бръгове и до днесъ не сж достатъчно населени съ бъл-

гари, а отъ друга страна — риболовството е останало на разположение главно на инородни елементи, които не сж могли да иматъ достатъчно влияние предъ държавата, за да се взематъ въ внимание тѣхните нужди.

2) Българската държава, въ лицето на всички досегашни правителства, не потиквана отъ долу, не си е изработила една ясна програма за сжздаване на българско риболовство и то е продължавало да вегетира такова, каквото е било оставено отъ турско време.

3) При липсата на планомѣрни грижи за риболовството, разни държавни и общински органи сж си позволили да налагатъ всевъзможни данъци и тяжести върху него; както и всички да го сжлватъ чрезъ разни административни мѣрки. Рибарите сж били винаги въ мизерия, хора безъ влияние и никой не се е застъпвалъ да тури край на това прѣко-мърно облагане, което е стигнало въ нѣкои случаи до тамъ, че данъците върху уловената риба надминаватъ пълната нейна стойностъ.

Днесъ риболовеца плаща повече отъ 14 вида данъци, налози, такси и пр. каквито сж:

1) Такса за риболов — билетът от 30 до 60 лева годишно;

2) Патент за обикновена рибарска лодка годишно от 120 до 190 лева;

3) Позволително от пограничните воени власти на всеки пет, 15 и 30 дни срещу 5 лева такса; отдалъно такава за риболовстване нощно време, без да се смятат денгубити, марки и другите формалности за набавене горните книжа;

4) Мерийно право: за морето 5 на сто върху brutoto стойност, за Дунава 20 на сто;

5) Общински налог за всеки килограм прясна малощена риба по 150, а за по-луксозната — 450 лева.

6) Гербов налог по 1 лев за всяка издадена квитанция;

7) Тия данъци с върху прясната риба. За осояването на смята се плаща акциз по 9 лева за килограм, което съвършено съвпадна, особено на малощената риба и я прави недостъпна по цена за широките маси.

Освѣн изброените общи данъци, въ отдалъни мѣста риболовца се облага още с слѣдното:

8) Общински мѣстен налог от 1 — 10 лева килограм (Гебедженска, Варненска, Бургска и други общини);

9) Крайбръжна митническа декларация — за пренасяне уловената риба от риболовния пункт до рибното тържище — 5 на сто върху стойността на рибата, съразмѣрен гербов налог, дисбарско, хамалия (случай от Сополъ до Бургас, от с. Бѣла до гр. Варна, за Дунава от Бѣленското блато до гр. Свищов и пр.);

10) Портово право на лодка по 200 лева за всяко отиване и завръщане до поставенитъ въ морето калкански мръжи за събирането на уловената риба;

11) Такса по 100 лева за освидетелстване всяка пратка риба, безразлично какво количество (случай Бургас);

12) Вносно мито по 50 ст. на килограм, събирано от митнически власти (Домъ) подъ предлогъ, че рибата е ловена по-далеч от сръдната на Дунава и пр.;

Къмъ всичко това трѣбва да се прибави и данъкъ върху общия доходъ.

За събиране на горните данъци на рибното тържище прислѣжватъ: държавен чиновникъ за мерийното право, другъ за общински налогъ, чиновникъ отъ оштината, а поѣкога акцизенъ стражаръ, митнишки тактъвъ, които не ще съмняе, считатъ за свое право да отхвърлятъ по нѣкоя и друга рибичка за своя потребѣа.

Резултатътъ отъ това облагане и правенитъ спънки е на лице: риболовството въ открититъ води у насъ — Дунава и морето — отъ година на година замира. Отъ друга страна, става невъзможно създаването на едно модерно риболовство даже съ чужди капитали, което би дало много милиони килограми риба на народа, която сега не се лови. Но най-жалкото е, че риболовството се убива безъ държавата за тѣзи многобройни данъци да има за себе си нѣкакви особени приходи: като се извадятъ приходитъ отъ блатата и далънитъ, които приходи ще си останатъ и при една облекчителна политика за повдигането на риболовството, приходитъ отъ всички тѣзи данъци отъ рибата, уловена въ отворенитъ води, сж толкова малки, че едвамъ покриватъ раз-

носнитъ по събирането имъ; напротивъ, тѣзи данъци отдалѣчатъ вниманието на финансовитъ органи отъ реалнитъ други източници, а отъ друга страна, приучаватъ нашия бѣденъ рибаръ къмъ контрабанда.

За да се види до какво комично положение е стигнало облагането на риболовството привеждаме за примѣръ слѣдия конкретенъ случай отъ Варна: Донесено на рибното тържище 27 килограма дребна риба отъ блатото при Варна и продадена по два лева килограм и сж получени 54 лв. Събрани данъци отъ нея:

20% държавно право	10 80 лв.
5% борсово право	2 70 .
общински налогъ за 27 кгр. по 150 лв. 40 50 .	
преносително свидетелство	— 50 .
гербовъ налогъ	1 — .
Всичко.	55 50 лева

Риболовца, следъ като му се взема рибата, доплащатъ 150 лева.

Фактъ е и слѣдното: днесъ се хвърля въ морето по-малощената риба, която попада въ мръжитъ, зледно съ по-пенната, защото тя не може да изнесе 12 — 15 лева данъци на килограмъ и презъ врѣмето, когато минава по-малощената риба, мръжитъ се вдигатъ отъ морето. По този начинъ и при днешно западнало риболовство, около 1½ до 2,000,000 килограма риба се оставя неуловена, или пъкъ се унищожава, благодарение на самата държава, която, по този начинъ, самичка влошава прехраната на населението.

За повдигането на българското рибарство има само единъ пътъ — този, по който сж вървели културнитъ нации при създаване своето риболовство. На всѣкъде е билъ прокаранъ слѣдия принципъ: риболовството въ открититъ води (както е у насъ Дунава и морето) е било освобождавано отъ всѣкакви данъци, такси и берни, както по отношение уловената риба, тѣй и по отношение употребяваната соль, риболовни средства и пр. Отъ друга страна, за уловената риба въ тѣзи води държавата е плащала за насърчение и премини: Франция, напримѣръ, е плащала годишно такива премини около два и половина милиона франка. Цѣльта е била отъ интернационалитъ води да се внесатъ въ националното стопанство колкото се може повече сурови произведения и ефтина храна за народа. По този начинъ сега въ Германия, напр., не-луксозната риба струва отъ 6 до 10 пѣнти по-евтино отъ месото.

Ние считаме, че и Българската държава трѣбва да тръгне по този пътъ за създаване свое риболовство, който ще доведе до едно поевтиняване на рибата. Експлоатациата на блатата и далънитъ ще остане и за напрѣдъ да става по начинъ, който да осигури на държавата най-голямъ приходъ, безъ, обаче, да се правятъ преки или косвени спънки за риболовството въ открититъ води. По този начинъ, като се освободи риболовството отъ всички данъци и тѣжести, сумата на фактическитъ постѣпления нѣма значително да се намали, защото главния сегашенъ източникъ на блатата и далънитъ — ще си остане; ще се промени само формата, въ която ще постѣпватъ приходитъ. Спешнаго за акциза трѣбва да изтъкнемъ че съ махането му, приходитъ отъ далънитъ и блатата нѣма да се намалятъ, защото съ това съответно се увеличаватъ и наемитъ. Така става и съ махането мерийното право 20 на сто за сжити; наемитъ, кои-

то бѣха 1,000 — 2,000 лева годишно за талини, се качиха веднага на 20 до 80,000 повече лева годишно.

Считаме, че и безъ премия, каквито се даватъ другде, само като се махнатъ непосилнитъ тяжести, риболовството у насъ ще може да се развие.

Отъ всички горизонтни данци у насъ трѣбва да останатъ само два: такса за риболовнѣ билетъ и данъкъ върху общия доходъ. Останалитъ данци, такси и др. трѣбва да се махнатъ, като само вредители, които фактически приходи не носятъ, а дущатъ рибарството. Освенъ това, трѣбва да се премахнатъ и техническиятъ пречки, които се правятъ на риболовството отъ страна на митнишкитъ, пристанищнитъ и пограничнитъ власти.

За изпълнение на горното, комисията единодушно препоръчва на Почитаемия Министерски Сѣветъ да вземе следното решение:

1) Да се освободятъ отъ такси, портово право, и годишни патенти рибарскитъ лодки и други рибарски съдове, като за тази целъ се издаде нужната заповѣдь отъ Г-на Министра на Желѣзницитъ;

2) Да се освободятъ риболовцитъ отъ всѣкакви такси, събирани до сега отъ пограничнитъ военни власти;

3) Да се отмени мерийното право за риболова на открито море и Дунава като се внесе съотвѣтното изменение на закона за рибарството;

4) Да се освободи преноса на уловената риба по Дунава и морето отъ изискване на крайбрѣжна декларация, съ всички нейни формалности и тежоби (товарно право, гербовъ налогъ и пр.), за което да се направи съотвѣтно изменение въ законъ за митницитъ;

5) Да се нареди, чрезъ Вътрѣшното Министерство да общинитъ въ риболовнитъ центрове да не облагатъ наловената риба съ разни такси и данци; (Градско право)

6) Да се освободи отъ ветеринарно-освидетелствуване и такса преноса на прѣната риба;

7) Да не се събира никакво въносно мито върху

рибата, наловена въ интернационалнитъ води на Дунава и морето;

8) Да се премахне общинскитъ налогъ и акциза върху прѣсната, солена, сушената и пушената риба, като съотвѣтно се изменятъ закона за акциза и патентовия сборъ и закона за общински налогъ;

9) За бързото острапяване на чисто административно-техническитъ спънки за рибарството, следъ предварително споразумение на респективнитъ министерства съ министерството на земледѣлнето и държавнитъ имоти, да се направятъ потребнитъ нареждания до пристанищнитъ, митнишкитъ и военнопграничнитъ власти;

10) Струванитъ върху сегашното риболовство тяжести и пречки сж резултатъ отъ раздѣленитъ дѣйствиа на разни държавни и общински фактори, който следва да се премахне, като за напредъ никое министерство или общинска властъ да не предприема каквото и да е облагане или други нѣкои мѣрки спрѣмо рибарството, безъ предварителното мнѣние и съгласие на министерството на земледѣлнето и държавнитъ имоти, гдето е съсредоточена службата по повдигане на тоя стопански отраслъ.

Предъ видъ неотложимата нужда отъ подобряване на народната прехрана, комисията ходатайствува да се одобрятъ посоченитъ искания въ п. 8 на настоящето изложение, като почитаемия Министерски Сѣветъ постанови да се отмени още сега акциза и общинския налогъ върху рибата, за да може да се засили и използва риболова въ предстоящия пролетенъ сезонъ. Съ това ще се премахнатъ два косвени данъци неособено доходни за фиска, но крайно вредители за народното ни стопанство и прехраната.

Въ заключение комисията единодушно счита, че ако Почитаемия Министерски Сѣветъ възприеме и реализира горното решение, ще се създадѣтъ отлични условия за процъвяване на нашето рибарство, което не само ще даде ефтина храна на народа, но и възможнасть за културното повдигане и заселване на нашето крайбрѣжие, което отъ народното гледище представлява голяма важность.

Новитъ изследвания по биологията на скумбриата.

Въ единъ отъ последнитъ рапорти на международния сѣвътъ за изследване на морето Докторъ Е. Еренбаумъ дава пълни свѣдения за биологията на скумбриата. Тия данни, прибавени къмъ ония, които сжция авторъ бѣ обнародвалъ въ 1914 год., позволяватъ да имаме за напредъ ясно понятие за географическото разпределение и за начина на живѣнето на тоя видъ, който е отъ особенъ интересъ за нашитъ риболовни мѣста.

Географическо разпределение.

Скумбриата (*Scomber scombers* L.) се намира по пълното Скандинавско крайбрѣжие, въ Скагеракъ, Категатъ, Балтийско море до Финляндия. Тя се намира въ изобилне въ Северно море, по крайбрѣжията на Британскитъ и Френскитъ острови и се среща дори въ Канарскитъ острови. Скумбриата се лови сжщо въ Средиземно море, Черно море, по Американскитъ крайбрѣжия, при носъ Хатерасъ — въ Лабрадоръ. Ала въ голѣми количества тя се лови

само на нѣкои мѣста, които за Европа сж: Ламаншъ, Югозападна Ирландия и Средиземно море; а за Америка — : Нова Англия и Канада, включително и Св. Лаврентий.

Преходи.

Много съмнения сжществуватъ още досежно простора и естество на преходитъ на скумбриата. При все това, като чели е установено, какво тоя видъ не извършва голѣмнитъ преходи, които му се приписватъ. Знас се, че въ Срѣдиземно море скумбриата се лови презъ пѣла година, а пъкъ въ Северно море, въ края на есенята, тя напушта риболовнитъ мѣста и се намира по лѣното, гдето прекарва зимата — безъ да се храни — живитъ отъ резервни, които си е натрупала. Тогавъ тя се лови съ тралъ въ срѣдата на Северно море и въ Ламаншъ. Много вѣроятно е обаче, че по-голямата частъ отъ стадата се отегатъ презъ тоя сезонъ въ водитъ на Атлантическия Океанъ безъ да напушатъ при все

това континенталното плато. Колкото повече се приближава до континента — въ края на мартъ или въ началото на април, тя почва постепенно да пристига по-най горните пластове на водата. Тръбна обаче да се забележи, какво появяването ѝ на повърхността въ Ламаншикитъ води е набелязано отъ прикждането на идещитъ отъ атлантическия океанъ стада и минаването имъ въ срѣдата на Плимутъ. Следъ снасянето, което, както по сетне ще видимъ, става на извѣстна дълбочина, възпроизводителитъ бързо плуватъ за да търсятъ храната си, която главно въ тоя моментъ се състои отъ млади риби. Тогава тѣ се викадъ до самото крайбрежие и лонитбата на повърхността е най-голяма и качеството на рибата най-добро.

Раси.

Отъ окончателното сега установени преходи на скумбриата, трѣбва да се допусне, че тѣхнитъ раси не ще сж многобройни. И наистина вътрѣшн трудоветъ на Гартинга, критикувани впрочемъ отъ Вилиамъ съ много е въпротивно, щото индивидуитъ отъ Северна Европа да принадлежатъ на една и сжщата форма.

Напротивъ, между европейската скумбрия и американската скумбрия, има сжщински различия. Това различаване, което мжчно може да се направи за възрастнитъ, твърде ясно се долава въ първитъ стадия на развитието, отъ изчезването на пигмента. Не съществува следователно никаква сѣмна на Атлантическия океанъ и американскитъ автори грѣшатъ, когато чрезъ никаквъ преходъ на тѣхнитъ скумбрии къмъ европейскитъ води, искатъ да обяснятъ намаляването на тѣхния уловъ.

Най сетне не подлежи на съмнение, че скумбриитъ отъ Срѣдиземно море образуватъ особена раса: при еднаква възраст, възрастнитъ сж по-малки; яйцата имъ сжщо сж по-малки и пигментътъ у уребнитъ риби има особенъ цвѣтъ, по-близъкъ до она на американскитъ ларви.

Снасянето.

Противно на това, което става съ другитъ видове, когато скумбриата хвърля хайвера си, тя търси доста дълбокиѣ води. Възрастнитъ индивиди бързо изчезватъ въ края на пролѣтътъ отъ риболовнитъ мѣста. Сжщото става и съ американската скумбрия.

Нѣкоя твърдятъ, че снасянето е въ зависимостъ отъ извѣстни условия на температурата и солеността.

Доказателства за това обаче и до днесъ липсватъ. Фактътъ, че снасянето става презъ месецъ юний въ Ирландско море, въ Скагеракъ и Категатъ, както и на югъ — изтокъ отъ Северното море, очевидно доказва; колко малко влияе температурата върху снасянето. Въобще може да се каже, че презъ време на снасянето отъ двѣтъ страни на Атлантическия океанъ скумбриата търси по-малко топли и студени води отъ ония, въ които тя живѣе извънъ периодитъ на снасянето, като не се изпуща изъ предъ видъ, че необходимия минимумъ на соленостъ е 26‰. За севернитъ морета навсякаде сезона на снасянето е еднакъвъ. Скумбриата се възпроизвежда главно отъ края на май до края на юний и въ това отношение има пълно сходство между скумбриитъ на Европа и ония на Америка. Напротивъ въ Срѣдиземно море снасянето

става по-рано; то се извършва презъ месецитъ мартъ и априлъ.

Яйцата, които плуватъ между две води, се намиратъ въ по-гольми или по-малки количества по всичкитъ части на Северното море и сж най изобилни близо до източнитъ му крайбрежие и при Скагеракъ.

Ларвитъ и младитъ скумбрии.

Много образи и пълни описания ни представятъ подробно главнитъ стадия на развитието имъ. При излюпането си, освенъ единъ черъ пигментъ, ларвитъ притежаватъ и желто-зелени петна разпредѣлени по единъ твърде особенъ начинъ. При тоя стадий тия млади дребни риби живѣятъ въ много повърхностния слой и се задържатъ тамъ още дълго време. Съ обикновени рибарски уреди почти или никакъ не могатъ да се ловятъ образци по-дълги отъ 14 м. м. Благодарение на бързината и пѣргавината си, тия последнитъ лесно избѣгатъ отъ крайбрежнитъ мрежи. За да си ги набавимъ, нуждно е да се действава при тихо море съ малки вѣдичи или пъкъ да се привличатъ ношеитъ отъ осветлението на единъ фенеръ. Кнутъ Даалъ (Knut Dahl) сполучилъ по тоя начинъ да улови въ Risør Fjord нѣколко индивиди отъ 13 до 14 м. м. дълги.

Растежъ.

Вследствие трудното достояние нуждния материалъ, много мжчно може да се опредѣли бързината на растежа на скумбриата.

Младитъ риби дълги отъ 3 до 11 см., които се срѣщатъ въ Северно море, въ Америка, въ Срѣдиземно море, сж въ първата си година (група О) и понеже нѣматъ още луски, явно е, какво тия последнитъ не се разпизватъ освенъ въ края на първото си лѣто. Многобройни измѣрвания позволяватъ освенъ това да се установи, че въ края на второто си лѣто срѣдната голѣмина на индивидитъ е отъ 20 до 22 см. и че въ края на третото лѣто тѣ сж отъ 27 до 28 см. Нѣколко образци могатъ на тая възраст да достигнатъ първата си половина зрѣлостъ, ала въ голѣмото си болшинство тѣ ставатъ пълновъзрастни едва на следната четирингодишна възраст.

Никаква разлика въ ржста не позволява да могатъ да се различатъ мжжкитъ отъ женскитъ.

Храна.

Скумриата е най-лакомата измежду всичкитъ риби. Може да се каже, че тя яде всичко, което ѝ попадне въ планктонъ. Между това, ако при различнитъ епохи се разгледа стомашното съдържание, може да се констатира, че презъ пролѣтътъ основата на нейната храна се състои най-вече отъ малкитъ крайбрежни ракообразни, а пъкъ следъ сезона на снасянето и презъ есенята скумбриата най-много търси младитъ риби.

Неприятели.

Както всички риби, които плуватъ на стада, скумбриата много лесно се лови. Затова и неприятелитъ ѝ сж до толкова многобройни, щото често се случва да пречатъ на рибаритъ. На първо мѣсто такива неприятели сж многобройнитъ акули и делфини.

Същото нѣщо случва, най-вече въ Срѣдиземно море, съ червенна тонъ, който изяда голѣми количества отъ тѣхъ. Освенъ това къмъ неприятелигъ на скумбрията могатъ да се прибавятъ морскитѣ птици, които, главно въ Съединенитѣ Щати, безпокоятъ ста-

дата скумбрии до толкова, че погѣмъ ги принуждаватъ да се отбиватъ отъ пѣтя си; плаващицѣ рани, които съ щипцигъ си раздиратъ скумбритѣ, които имъ попадатъ и най-сетне октоподитѣ.

Превелъ отъ френски : Н. П. Ивановъ.

Б. Станевъ.

За рибарското училище.

Преди около 8 години у кап. I р. Серафимовъ (починалъ презъ 1922 год. отъ холера въ Русия) и Д-ръ Консуловъ Ст. (сега професоръ въ Държавния университетъ) почти едновременно и независимо се заражда мисълта за създаването на рибарско училище.

Скоро къмъ тѣхъ последователно се присъединяватъ кап. лейтен. Антоновъ Георги (починалъ презъ 1919 г. въ гр. Варна отъ петнистъ тифъ) и капит. лейт. Станевъ Б. (сега директоръ на практическото рибарско училище).

Следъ нѣколко срещи и размѣна на мисли, тѣхнитѣ възгледи се оформяватъ и взематъ опредѣлена форма.

Оформени и изразени тия възгледи се свеждаха къмъ следното :

А. Откриване на рибарско училище съ цѣль : за създаване на постоянни специалисти морски рибари, съ които да се засели морския ни брѣгъ и 2) за мианаване къмъ модерния риболовъ въ открито море и

Б. Системна и настойчива пропаганда на горното, чрезъ печата, чрезъ живото слово, чрезъ доклади и по други законни пѣтища.

Следъ нѣколко годишна настойчива работа презъ м. септемврий 1919 год. се предвиди риболовна школа, а презъ м. януари 1921 год. се изработи и правилникъ за практическото рибарско училище въ гр. Варна (държ. вестникъ бр. 232 отъ 17.1.1921 год.). Нуждитѣ суми се предвидѣха въ бюджета на Министрството на Земл. и Държ. Имоти.

Презъ 1921 год. се приеха ученици за презъ учебната 1921 — 1922 год., следъ което редовно се приемаха презъ 1922 и 1923 по четирисетъ ученика.

Презъ 1921 г. при откриването на училището на 40 ваканции се явиха около 35, а презъ 1923 год. пакъ на 40 ваканции се явиха около 120 кандидати.

Службата въ рибарското училище се различава отъ тѣхъ въ другитѣ училища : ако за другитѣ училища е достатъчно ученика да знае, въ рибарското училище, като по важно се явява умението да се приложи знанието и то върху най-разнообразна обстановка, каквато е морето; ако въ другитѣ училища грижата на учителитѣ къмъ ученицитѣ е докато последнитѣ свършатъ училището, въ рибарското училище тая грижа продължава и по-нататъкъ, за да се организиратъ свършилцитѣ училището ученици въ групи, които да могатъ съ честъ да излѣзатъ отъ борбитѣ на живота; ако за другитѣ училища, като по-добри се явяватъ децата съ живи родители, къмъ които често прибѣгватъ както класни наставници, така и учителски съветѣ, за рибарското училище най-добри питомци се явяватъ сирашитѣ, къмъ които държавата и обществото и безъ това иматъ извѣстни задължения и депата на риболовски и бекански семейства.

За да може да се постави на здрави основи живота на питомцитѣ на училището, както въ последното, така и следъ свършването му, нуженъ бѣ единъ законъ, който да уреди това. Като второ важно условие се явяваха средствата за работа въ открито море (плавателни съдове и мръжи) и като трето условие бѣ необходима собствена база : кораби-училище или поне училище до брѣга.

Отъ мартъ т. г. имаме „законъ за практическото рибарско училище“ (държ. вестн. бр. 280 отъ 14 III. 1924 год.), който урежда и въпроса за базата. Независимо отъ горното, въ бюджета-проекта има предвидена и сума за набавяне кораба за риболовъ въ открито море и за практически занятия.

Въ духа на съществующия законъ, за да се подготвятъ рибари-специалисти, които самостоятелно да използватъ рибнитѣ богатства на морето, въ питомцитѣ на училището трѣбва да се развиятъ следнитѣ качества :

1) Любовъ, съвѣстъ и предприемчивостъ къмъ морскитѣ стихии.

2) Занятията, предимно практически, трѣбва да се водятъ така, че питомцитѣ да се подготвятъ за майстори-практици и да могатъ да се заловетъ за самостоятелна работа.

3) Сжщитѣ питомци трѣбва да се подготвятъ, за да могатъ да образуватъ кооперации за риболовъ въ морето и да служатъ за примѣръ на рибарското население.

За да се постигне горното, питомцитѣ трѣбва :

1) Да могатъ да плаватъ.

2) Да могатъ да каратъ и управляватъ гребни, вътреходни и моторни лодки.

3) Да могатъ да се справятъ съ труднитѣ моменти въ морето.

4) Да знаятъ елементитѣ, които влизатъ като основа при направата на гребни, вътреходни и моторни лодки.

5) Да знаятъ всички елементи, които влизатъ като основа при направата на разнитѣ видове рибарски мръжи и рибарски уреди.

6) Сами да могатъ да правятъ и да поправятъ гребни лодки и малки платноходи.

7) Сами да могатъ да плетатъ и кърпятъ мръжи, кошове и др.

8) Сами да могатъ да приготвятъ рибарскитѣ инструменти, които се употребяватъ у насъ.

9) Сами да могатъ като майстори-специалисти да извършватъ риболовъ съ всички уреди, които се употребяватъ у насъ и които се въвеждатъ въ рибарското училище за по-модеренъ риболовъ.

10) Да умѣятъ да запазятъ, консервиратъ, опаковатъ и транспортиратъ риба или продукти отъ нея и

11) Сами да обслужватъ корабни мотори и да извършватъ дребни поправки на сжщитѣ.

Независимо от подготовката, която се дава на питомците от училището, за да могат и несвършилите училището рибари да се запознаят с някои нови и модерни начини на риболов или да им се дадат някои теоретични познания, нужни при практиката, при училището се откриват временни практически курсове.

Една от главните грижи на училището е уреждане положението на питомците след излизането им от училището.

Водим от началото „съединенията прави силата“, свършилите училището не се пръскаат, а се сгрупирват въ здрав и еднородно ядро заседнало твърдо на морския бряг.

На това ядро, освен общите облаги: дворно място, 10 декара работна земя и безплатен дървен материал, се дават и безлихвени суми за обзавеждане на тия ядра съ риболовен инвентар и за обзавеждане на стопанството им.

Тия суми не се дават подарък, а се отпускат взаимнообразно и след закрепване на ядрото, ще се връщат постепенно, за да се подпомогнат по-малките питомци. Сумит нужни за безлихвено подпомагане не ще легнат въ тѣжест на държавния бюджет, а ще се взимат от резултатите на практическата работа въ училището; 70% от стойността на уловената и продадена риба от училището образува отделна смятка, отделна каса, откъдето се вземат пари за безлихвени заеми.

Независимо от горното, навърно около 15% от сжщата продажба ще се разпредели по-равно между учениците от последните две години и при свършването на училището всеки ще има свой собствен наличен капитал.

Независимо от това, при изпълнение на служебните си обязанности, учениците въ училището сж сигурени за живот до 50,000 лв.

При наличността на тоя закон, който стабилизира положението на учениците въ училището и главно, който гарантира сръдства за самостоятелната им работа, всички ученици имат едно по-силно морално задължение за да оправдат тия грижи, които се полагат за тях. Училището сега е въ своето зараждане; сегашните курсове чертаят път на другарски дух, на смятка, на ред и дисциплина, на сръчност, на родолюбие и на артистичното владение на специалността си; от тях се иска повече усилие, по-голям търпение и по-голям труд за да вървят по сигурен и прав път.

Обществото и държавата, като дават такова голямо внимание на училището и като отделят такива сравнително голями парични суми, имат пълното право да изискат и резултати от училището.

Резултатите от училището ще се видят най-малко след 20—25 години, обаче тѣ ще траят съ векове. Не трѣбва да се допуша и мисълта да се предпечет моментния, ефектен резултат преди бавния, но дълготраен такъв.

Училището е намерено и приготвено съ оглед на едно по-далечно бъдеще. Непрекъснатият и настойчив труд на всички, които работят за преуспяването на рибарството у нас, ще се увѣчае съ успехъ.

Богат и населен морски бряг, силно развито риболовство близо и далеч от бряга, модерно рибарство, голямо производство и ефтина риба — това ще бъде наградата за всички скромни работници по рибарството у нас.

Изъ нашия риболов.

1. Рашитъ въ Гебеджанското езеро.

Преди прокопаването на канала, който сега съединява Гебеджанското езеро съ Варненското, първото езеро е било чисто сладководно и населено съ сладководните риби и раци. Последните сж се ловили въ доста голямо количество, което годишно имъ производството обикновено е надминавало 300 — 500,000 парчета. Следъ съединението на езерото, солената вода е проникнала въ Гебеджанското езеро, където запълни по-дълбоките места на неговото корито.

Усоляването на езерото не повлия особено върху възрастните раци, но уби хайвера имъ, който не може нормално да се развие. Благодарение на това обстоятелство трѣбва да се очаква, че след известно време раководството, което е било винаги добър поминък за населението, ще се унищожи савършено.

2. Ловътъ на малките несетрови риби въ Дунава.

Въ всички рибарски центрове и селища по Дунава по настоящемъ се извършва лова на малките несетрови риби, които свободно се продаватъ на пазара.

Съгласно закона за рибарството и конвенцията такава ловидба и продажба на маломърните риби строго се забранява. Би трѣвало административните власти и кооперациите да обрнатъ вниманието върху този предметъ.

3. По въпроса за акцизите върху рибата.

Съгласно поканата на рибарската кооперация „Моруна“ отъ гр. Свищовъ, на 12 юний т. г. всичките рибарски кооперации и дружества въ страната сж изпратили телеграми до г. г. Министрите, народните представители и др. ръководни лица и учреждения съ молба за по-скорошното прекратяване на закона за премахването на акциза и др. бери, които тежатъ върху рибарството.

4. Анкета върху рибарството въ страната.

Дружеството на корабостроителните фирми въ Холандия възнамѣрва да изпрати въ България една комисия отъ 3 лица, която да проучи рибарството у насъ. Дружеството предполага да инсталира въ България една корабостроителна верфъ, а възможно е, че ще се залови и съ модерното морско риболовство.

Изъ западно-европейската риболовѣ.

1. Консервна рибна индустрия въ Съединенитѣ Щати.

Риболовното бюро въ Съединенитѣ Щати публикува следнитѣ данни върху консервната рибна индустрия въ страната презъ 1923 г.

Общата стойностъ на годишното производство на консервитѣ и второстепенитѣ продукти отъ рибѣ и др. морски животни се опредѣля въ 85,025,837 долара или около 12,000,000,000 лева.

Отъ рибитѣ най-много се консервира морската пъстърва, съ обработването на която сѣ заети 188 консервни инсталации.

Презъ 1923 г. е било консервирано до 137,206,000 кгр. пъстърва на суми около 6,300,000,000 лева.

Второто мѣсто заематъ консервитѣ отъ сарделата и карайгйоза, стойността на която достига до 1,500,000,000 лева.

На трето мѣсто стон консервирането на тона и скумрията, което производство дава до 100,000,000 лева годишно.

Освенъ рибнитѣ консерви твърде много се приготвяватъ и консерви отъ раци и мѣкотѣли животни (миди и стриди).

2. Ловидба на рибитѣ съ помощта на смукателната помпа.

Тази година въ Северна Америка сѣ били произведени твърде интересни опити за ловидба на рибитѣ съ помощта на смукателнитѣ помпи. Тия помпи съ диаметъръ 20 см. смучатъ водата отъ дълбочината и я изливатъ върху телена мрежа, която задържа рибата. Опититѣ сѣ показали, че при благоприятни условия асѣка помпа може да изкара до 1000 кгр. рибѣ въ 1 минута.

3. Риболова въ Гърция.

Инспекторътъ на риболова въ Гърция, Господинъ Г. Д. Атанасопуло дава следнитѣ сведения за риболова въ Гърция.

Отъ началото на месецъ ноември 1922 год. риболовътъ въ Гърция значително се развилъ. Пристигналитѣ многобройни и твърде опитни, забѣгнали отъ Мала Азия, рибари много благоприятно сѣ повлияли за напредѣка на риболова въ Гърция.

Забранениятъ по-рано въ затворенитѣ заливи риболовъ съ ѣлачуши се мръжи сега е разрешенъ отъ правителството. Риболовътъ съ моторни кораби и параходи съ трала е отново въведенъ. Уловитъ на рибѣ сѣ много увеличили. Пазарътъ въ Атина, гдето отъ дълго време се чувствуваше липсата отъ хранителнитѣ продукти, сега е изобиленъ съ рибѣ.

Числото на заводитѣ за приготвенѣ на тонъ се е значително увеличило, а на много мѣста по крайбрежиято нови заводи сѣ инсталирани.

Малкитѣ съ спомогателенъ моторъ кораби, които ловятъ рибѣ — по два кораба едновременно — обикаляйки рибнитѣ стада, сѣ направили много сполучливи улови. Тия кораби, известни подъ името „Гри-гри“, сѣ се прочули. Благодарение на тѣхъ, само за нѣколко часа се улавятъ хиляди килограма преходяща рибѣ, особено скумбринитѣ рибѣ.

Благодарение на тия модерни начини на ловидба, риболовътъ се извършва по систематически и пазарътъ освободенъ отъ по-раншитѣ колебания, все по-вече и по-вече се затвърдява.

Отъ друга страна, презъ 1923 г. година сардинитѣ не се явиха. Изчезването имъ се отдава на нѣкаква морска зараза.

Официалнитѣ цѣни се мѣнятъ между 8 и 30 драхми за ока (1'285 кгр.) споредъ качеството на рибата. Действителнитѣ цѣни, обаче, сѣ по нѣколко много по-ниски.

Дневно доставената на атинския пазаръ рибѣ се прѣдѣнява на нѣколко хиляди оки, обаче, точни статистики въ това отношение почти напълно липсватъ.

Тонътъ твърде рядко се лови въ Гърция; тукъ не съществуватъ голѣми талини, нагодени за ловенето му, а се употребяватъ само малки първобитни такива и то до самото крайбрежие, не достигайки отъ 150 до 300 метра повече на вътрѣ въ морето.

Напротивъ, въ Гърция изобилно се ловятъ другитѣ скумриеви рибѣ, напр. паламуда (лакерда). Въ много по незначително количество се лови още и е чъ-риба. Гръцки талини се намиратъ само въ Егейско море. Въ Ионийско море такива не се срѣщатъ и ловидбата на тона и на другитѣ скумриеви рибѣ е съвсемъ нищожна.

Ала, ако продължимъ по-нататкъ диренията си, то ние намираме въ изобилие скумриевитѣ рибѣ, а най-вече паламуда въ Дарданелитѣ и Мряморното море. Изобилието на паламуда въ тоя край е нечувано и поддържа една много цѣтуща индустрия. Голѣми количества паламудъ се солятъ и се разпространяватъ на изтокъ. По крайбрежията на Мала-Азия скумриевитѣ почти не се срѣщатъ. До като ловидбата на паламуда е цѣтуща въ Мряморното море, по малозанятитѣ крайбрежия най-вече преуспяватъ блатния ловъ и ловидбата съ тралъ. Така, че, между двѣтѣ рибарски населения съществуватъ голѣми различия, досежно видоветѣ рибѣ, които се ловятъ и способитѣ, по които се извършва риболова.

Сжщото нѣщо се забѣлзва и по крайбрежията на Егейското море. Ние виждаме следователно, че свърталницата на тона и на скумриитѣ се простиратъ въ басейна на Егейско море и къмъ гръцкитѣ крайбрежия съ продължение въ Дарданелитѣ и Мряморно море. Отъ тия бележки следва, че въ Егейско море се намира единъ голѣмъ центръ на скумриевитѣ рибѣ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Приходи-разходната смѣтка на списанието „Рибарство и отраслиѣ му“ за първата годишнина 1923/24 г. А. Нечаевъ. — „Нѣщо за биологията на скумрията“. Рибарската конференция въ София“. Изложение на комисията при М-ството на Земледѣл. и Държавнитѣ Имоти за повдигане на нашето риболовство“. „Новитѣ изследвания по биологията на скумрията“ — преводъ отъ френски отъ Френси Н. П. Ивановъ, Б. Станевъ — „За рибарското училище“. „Изъ нашия и западно европейския риболовъ“.

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
„С. М. Китринопуло“

ВАРНА
ОСНОВАНО 1879 ГОД.

Телефонъ № 270.

За телегр.: Китринопуло.

Най-стария бояджийски магазинъ въ България, постояненъ депозитъ на Безиръ, Цинквайсъ, и всѣкакви други бои, минерални масла, бензинъ и пр.

**Цени винаги най-ефтини, условия
най-кулантни.**

**Доставчици на практическото рибарско училище и
всички други морски части, параходни дружества,
платноходи и пр.**

Ф. МАРИНОВЪ & СИНОВЕ
ЦЕНТРАЛА ВАРНА

КЛОНОВЕ:

Свищовъ, София, Варна

ЖЕЛЪЗАРИЯ
Строителни, коларски, тене-
кеджийски материали

ИНСТРУМЕНТИ
БЕЗИРЪ - БОИ

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 683.

През учебната 1924—1925 година въ Практическото Рибарско училище ще се приемат 40 ученици въ I курсъ на училището.

Училището за сега е въ гр. Варна, а въ последствие ще се премести до гр. Созополъ.

Въ закона за практическото рибарско училище, спр. Държ. вестникъ бр. 280 отъ 14. III. 1924 година, е казано:

Чл. 2. За редовни ученици въ училището се приематъ младежи съ завършено прогимназиално образование на възраст отъ 15—20 години, предимно сираци, или синове на рибарски или бежански семейства.

Чл. 3. Курса на училището трае 4 години.

Чл. 4. Свършилцитъ курса на училището, ако се заселятъ групово на укавани отъ министерството мѣста по морския брѣгъ, отпушатъ имъ се за цѣлѣта безплатно за ползуване дворни мѣста, до 10 декара работна земя и безплатно дървенъ материалъ за направа на типови къщи.

Право на собственостъ върху отпуснатото дворно мѣсто и земя се добива следъ 10 годишно риболовствуване.

Чл. 5. На заселенитѣ, съгласно чл. 4 ако образуватъ кооперация по уставъ предварително удобренъ отъ министерството, се отпуска взаимнообразно, безлихвена парична помощъ за първоначално обзавеждане съ рибарски инвентаръ и за обзавеждане на стопанствата имъ.

Чл. 7. Завършилцитъ пълния курсъ на училището се освобождаватъ отъ трудова повинностъ и не плащатъ воененъ данѣкъ. На тѣхъ се издава майсторско свидетелство и се ползуватъ съ правата на свършилцитъ специално училище.

Чл. 8. Издрѣжката на ученицитѣ (храна, пансионъ, облекло и пр.), е за смѣтка на държавата, ученицитѣ не плащатъ никакви такси.

При постѣпването си, всеки кандидатъ е длѣженъ да носи съ себе си следнитѣ вещи:

1. 2 ката долни дрѣхи.

2. 1 чифтъ здрави обуша.

3. 2 кърпи за лице.

4. 5 кърпи за нось.

5. 2 чифта чорапи.

6. 1 сандѣче съ размѣри: широчина 30 см., дължина 50 см. и височина 30 см.

Кандидатитѣ подаватъ заявление до 10 августъ, на името на директора на практич. рибарско училище; заявленията се придружаватъ съ следнитѣ документи:

а) Кръщелно свидетелство; б) училищно свидетелство за завършенъ III прогимназиаленъ класъ; в) медицинско свидетелство; г) свидетелство за материалното състояние отъ надлежната община, заверено отъ нотариуса или общината; д) съгласително отъ родителитѣ или настойника завѣрено отъ нотариуса или общината; е) задължително отъ кандидата, че ще стои въ училището до завършване курса, завѣрено отъ нотариуса или общината и свидетелство за подсъдимостъ.

На приетитѣ по документи ще се съобщи чрезъ съответнитѣ административни органи за деня, въ който ще се явятъ въ училището за медицински прегледъ.

гр. Варна, 11 юни 1924 год.

ОТЪ УЧИЛИЩЕТО.

До Господ

Градска общинска библиотека

Мур